

BEDEN TEMİZLİĞİ

Hedef Davranışlar

Dr. Yakup YILMAZ

Beden temizliğine dikkat eden Müslüman,

- Beden temizliğinin Allah'ın emri olduğunu bilir.
- Bedeni temiz olmayanların ibadete yaklaşamayacaklarını bilir.
- Beden temizliğinin sağlıklı olmanın şartı olduğunu bilir.
- Bedeni temiz olanların, insanlar nezdinde ve Allah katında çok sevineceğini bilir.

TEMİZLİĞE ÖVGÜ

Kâinatı şöyle bir izlersek kara deliklerden topraktaki mikroorganizmalara kadar hep bir temizleme eylemi olduğunu görürüz. Dolayısıyla kâinatta fitrî bir temizlik faaliyeti devam etmektedir. İnsan da bu faaliyetten azade kalmamaktadır. İrademiz dışındaki sistemimize bakarsak kalbimizden bağırsaklarımıza, böbreklerimize kadar sürekli bir temizlik yapılmaktadır bedenimizde.

Temizlik, Müslümanlar'ın en önemli özelliğidir. Rabbimiz, elçisi Hz. Muhammed'e (sallallahu aleyhi ve sellem) "Oku!" emrinden hemen sonra "Elbiseni temiz tut! Kötü şeyleri terk et!" emrini göndermiştir. Peygamber Efendimiz de "Temizlik, imanın yarısıdır." buyurarak ashabını temizliğe teşvik etmiştir. Böylece İslâmiyet'ten önce temizlikten haberi olmayan bir topluluk, suyun en çok kullanıldığı pırıl pırıl bir topluluğa dönüşmüştür.

Müslümanlar olarak özellikle Batı medeniyetinde kötü bir imajımızın olması, ne yazık ki, biraz da biz Müslümanlar'ın İslâm'ı güzel yaşayamamasından kaynaklanıyor. Zira dinimizi ruhun derinliklerine kadar hissedip yaşayan Osmanlı halkının temizliğe düşkün yaşantısı, Batılı seyyahların kitaplarında hayranlıkla anlatılmıştır.

Temiz görünme; toplumda emniyet, saygınlık ve itibar vesilesi olmuştur her zaman. Bu sebeple bizler de İslâm'ın temsilcileri olarak kişisel temizliğimize dikkat etmeli; dinimizin temizlik, nezaket, letafet ve zarafet dini olduğunu unutmamalıyız.

Temizlik, bizi hastalıklardan da korur. Allah Resulü'nün hayatında da pek çok uygulama, süslenmek için değil, sağlığını korumak içindir.

Şimdi, kişisel temizliğimizde nelere dikkat etmemiz gerekiyor, şöyle kısaca bir hatırlayalım:

SOĞUK SU İLE TEMİZLİK: Peygamber Efendimiz, Cuma namazı vesilesiyle toplanan mü'minleri ter, ayak kokusu vb. şeyler yüzünden birbirlerini rahatsız etmemeleri konusunda uyarmıştır. 2-3 günde bir banyo yapmamızı tavsiye etmiştir.

Banyoyu ılık ya da soğuk suyla yapmak, sağlık açısından çok faydalıdır. Kan dolaşımını hızlandıran bu uygulama, hem vücut sistemlerini harekete geçirir hem de cildimize canlılık kazandırır. Soğuk suyla yıkanmakta zorlananlar, banyodan sonra ayaklarını soğuk suya tutarlarsa bir sünneti daha hayata geçirmiş olurlar.

EL TEMİZLİĞİ: "Yemeklerden evvel ve sonra elleri yıkamak, Müslüman Türkler arasında vazgeçilmeyecek derecede umumi bir âdet hükmünü

almıştır." diyor Ricaut adlı seyyah.

AYAK TEMİZLİĞİ: Ayaklarımızı daima temiz ve kuru tutmalıyız. Parmak araları muhakkak kurulanmalı ki, mantar oluşumu engellensin. Çoraplarımız ve ayakkabılarımız da temiz olmalı. Özellikle ibadet yerlerimizde halılara sinen ayak ve çorap kokusuna bizler sebep olmayalım. İbadet yerleri, melekin ve Peygamber Efendimiz'in ruhaniyetiyle ziyaret ettiği yerlerdir. Peygamberimiz, güzel kokuyu severdi.

TIRNAK TEMİZLİĞİ: Peygamberimiz, tırnak uzatmaktan şiddetle kaçındırılmıştır. Bugün bir gösteriş ve lüks zannıyla uzatılan tırnaklar aslında bir gafletin icadıdır. Uzun tırnakların diplerinde görünen ve görünmeyen pislikler birikir. Haftada bir defa tırnaklarımızı kesmeliyiz. El tırnaklarımızı yuvarlak keseriz. Ayak tırnaklarımızı ise tırnak batması riskine karşılık düz kesmemiz iyidir. Peygamberimiz'in tırnak kesme usulünü de öğrenmeyi ihmal etmeyin arkadaşlar.

AĞIZ VE DIŞ TEMİZLİĞİ: Peygamberimiz'in yine en çok üzerinde durduğu şeylerden biri ağız temizliğidir. O, her abdest öncesi muhakkak dişlerini misvaklardı. Bunun dışında eve girdiğinde, sabah uyandığında ve yataırken de misvak kullanmayı ihmal etmezdi. Bizler de diş fırçamızla beraber misvak kullanmayı alışkanlık hâline getirelim. Misvakımızı yanımızdan hiç ayırmayalım.

GÖZ, BURUN, KULAK TEMİZLİĞİ: Abdest alırken bu üç organımızı da temizliyoruz. Bunların dışında burnumuza ve kulağımıza ara sıra çörek otu yağı damlatmak hem sağlık hem de temizlik için güzel bir yöntemdir. Çörek otu yağı başlı başına şifadır.

SAÇ TEMİZLİĞİ: Saçlarımızın bakımı da çok önemlidir. Saçlarımızı yıkarken doğal yağlardan yapılmış sabunlar kullanmak çok faydalıdır. Saçları her gün taramak da yine Peygamberimiz'in sünnetidir. Plastik tarak yerine tahta tarak kullanmak son derece faydalıdır. Tarak da yanımızdan ayırmayacağımız bir eşyadır.

Evet arkadaşlar! Temizlik, biz Müslümanlar için önemlidir. Fıkıh ve ibadet kitaplarımızda bile önce temizlik bahsi anlatılmaktadır. Unutmamalıyız ki, **"Allah, çok temizlenenleri sever.** (Tevbe sûresi, 108. âyet)" **BITTİ**

TEMİZLİK TARİHİ

Dünya tarihinde “Temizlik Tarihi” adında bir bölüm açılrsa ne kadar gülünç hakikatler ortaya çıkardı. İnanın, bunlara çok gülerdik; ama günümüzün modern ve çağdaş Avrupalılar’ı belki bunlara gülemez, belki bunları çokça utanarak okurlardı.

Size temizlik tarihiyle ilgili bazı şeyler anlatacağız. Bunlardan ilki Sultan İkinci Bayezid döneminde yaşanmış: Moskova Kralı’nın, Mihail Plachtneef adında elçisi İstanbul’a gelir. Fakat elçinin üstü başı fazlasıyla pistir. Adamın pis kokusundan yanına yaklaşmak neredeyse imkânsızdır. Yanında bulunan devlet adamları, kusmamak için kendilerini zor zapt ederler. Sonunda çareyi onu hamama götürüp yıkatmakta bulurlar. Ama bakarlar ki, adamın hamamda yıkanmak, temiz çamaşır giymek diye bir şeyden haberi yok. Adamlar uğraşamayacaklarını anlayan devlet adamları, onu kimseyle görüştürmeyip İstanbul’dan kovmaktan başka çare bulamazlar.

Şimdi anlatacağımız şey ise daha da şaşırtıcı! İsviçre’nin Branderburg Prensi, kendi şatosunda bir ziyafet düzenler. Ziyafete çağırdığı bir derebeyine (o zamanın valisi) gönderdiği davetiyede yazdığı şu açıklamaları okuyunca onların ne kadar temiz(!) ve zarif(!) olduklarını anlarsınız:

* Eti yedikten sonra lütfen kemiği arkaya atmayınız!

* Yağlı ağızınızı elbiselerinizin kollarına veya yenine silerek temizlemeyiniz!

* Sofrada yemek yerken tabağı kaldırıp altına tükürmeyiniz!”

Ortaçağ Avrupası’nın pisliğini anlatan eserleri okursanız, İslâm beldelerinde yaşayan insanların hemen hemen her gün yıkandıklarını, çamaşırlarının ve elbiselerinin, özellikle sarıklarının bembeyaz olduğunu da bu kitaplardan öğrenebilirsiniz.

1600’lü yıllarda İspanya’da kurulan Engizisyon Mahkemeleri, binlerce Müslüman’ı insanlık dışı bir vahşetle öldürmüştür. Müslüman İspanyollar’ı Hıristiyan İspanyollar’dan ayırt etmek için ilginç bir yöntem bulmuşlar. Bunun için dikkat ettikleri en belirgin özellik neymiş, bilin bakalım? Temizlik. “Temiz İspanyollar’ın

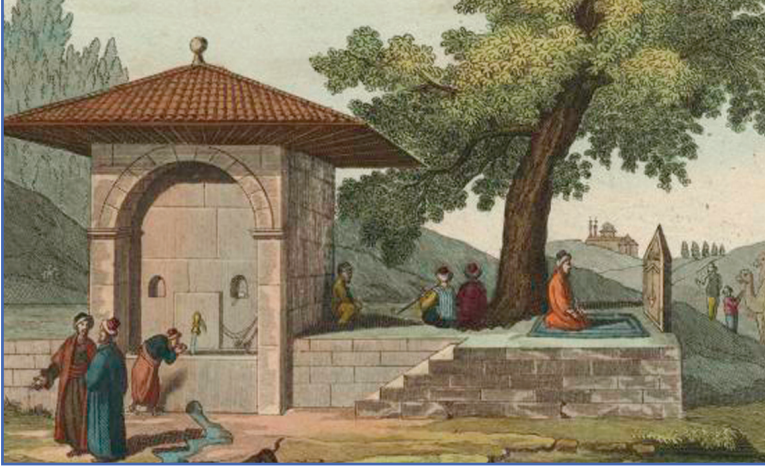

tamamı Müslüman’dır! Öldürüüünnnnn!”

Osmanlı ülkesini gezen İngiliz milletvekili H. Munro Butler Johnstone, ülkemiz insanlarının temizliğine dair şunları söyler: “Osmanlı, sadece yeryüzünün en kibar milleti değil, aynı zamanda en temizidir de. Temizlik onlar için sadece sıhhat amacıyla uyulan bir şey değildir. Temizliği, samimi olarak dinî görevlerinden biri sayarlar. Hıristiyanlar, pislik bulaşmış bir şeyi temiz kabul etmezler; fakat bir Türk, pislige hafif temas etmiş bir şeyin de kirli olduğunu kabul eder. Temizlik konusundaki hassasiyetlerinin bir sebebi de abdesttir ki, onu diğer milletlerden daha sık alırlar. Daha ötesi, Türkler’e göre evler de insanlar gibi tertemiz ve kirlenmemiş olarak tutulmalıdır. Hiçbir moda veya özentî, Türkler’i ayakkabılarını kapı dışında çıkarmaktan alıkoyamıyor.”

Avrupalı gezginlerin hakkımızda yazdıklarını okuyarak eğlenmeye devam edelim mi, ne dersiniz? Fransız gezgin Jean Thevenot, bakın neler diyor: “Türkler sıhhatli yaşarlar ve az hasta olurlar. Bizim memleketlerdeki bir sürü tehlikeli hastalıkların hiçbirini onlarda yoktur. İsimlerini dahi bilmezler. Öyle zannediyorum ki, Türkler’in bu mükemmel sıhhatlerinin başlıca sebeplerinden biri de sık sık yıkanmaları ve yiyip içmedeki itidalleridir. Onlar, gayet az yerler. Yedikleri de Hıristiyanlar gibi karmakarışık değildir. Yemeklerden evvel ve sonra elleri yıkamak, Türkler arasında vazgeçilmez bir âdettir. Sofradan kalkınca önünüze sıcak suyla sabun getirilir. Büyüklerin konaklarında ya gül suyu ya da güzel kokulu başka bir su da ikram edilir.”

Dr. Brayer de Durdent ise bu konuda şunları

söylüyor: “Osmanlı, yıkanıp temizlenmeyi hiçbir zaman ihmal etmez. Takatten düşse bile çocukları, uşakları veya hanımı vasıtasıyla yıkanıp temizlenir. Öldüğü zaman da cenazesi bile dinî kurallara göre yıkanıp temizlenmeden tabutuna konmaz. Oysa Avrupalılar, hastalandıklarında veya takatten düştüklerinde temizlik kaygısını umumiyetle unutup verirler. Ölüncü de evinde bulunabilen en kötü beze sarılıp dikildikten sonra tabuta konur. Ailesi, cesedinin en sathî bir şekilde temizlenmesini aklından bile geçirmez.”

İsterseniz Evliya Çelebi'den size bazı bilgiler verebiliriz. 17. yüzyılda İstanbul'da kaç tane hamam vardı, tahmin edebilir misiniz? O zamanın İstanbul'unda 4 bin 536 özel hamam ve 300 adet halka açık hamam bulunuyormuş. Onlardan birinin kapısında da şöyle güzel bir şiir yazarmış ki, her giren kıkan önce şu ibretli ikâzı okurmuş:

*“Tıynetin na-pak ise, Hayr umma sen germabeden
Önce tathir-i kalb et, sonra tathir-i beden.”*

“Eğer karakter ve şahsiyetin temiz değilse, sana bu hamamın hiçbir yararı olmayacaktır. Sen burada yıkanmadan önce git kalbini kötü duygulardan ve düşüncelerden temizle, ondan sonra vücudunu yıkayıp arındır!”

Sözümüze Kanuni döneminde İstanbul'a gelmiş bir İspanyol gezgininin notlarıyla devam edelim: “Türkler, biz Hıristiyanlar'ın pis olduğunu ileri sürüyor. Hâlbuki yıkanmak zararlıdır. İspanya'da hayatı boyunca iki defa yıkanmış erkek ve kadın yoktur. Yıkanmanın pek çok kişiye zararlı olduğu görülmüştür. Hele biz Hıristiyanlar, alışık olmadığımız için bize hiç iyi gelmez.”

17. yüzyılda Osmanlı ülkesine gelmiş bir yazar olan Grelot ise bu konuda şunları söylüyor: “Türkler, yıkanmada çok aşırıya kaçarlar. Bu kadar sık yıkanmalar muhakkak ki daha az hasta olurlar. Hemen her gün yıkandıkları için de beyinleri sulanmaktadır. Ayrıca Türkler'in umumi helalaları da çok temizdir. Bizdeki gibi mabetlerin civarına ve duvarların dibine küçük ya da büyük abdest bozanlarını hiç görmedim. Türkler'in kendi yemek

takımları ayrı, kedilere ve köpeklere yiyecek verdikleri kaplar ayrıdır. Köpekler, bizdeki gibi insanın tabağında arta kalanı aynı tabaktan yemez. Türkler bu âdetimize çok sinirleniyor; hatta sırf bu yüzden bize “köpek” diyenleri bile işittim.

Mark Kemmerich'in “Tarihteki Garip Vakalar” isimli kitabında şunlar anlatılır: “Paris'te 14. Louis zamanında hiç kimse sokakta giderken tepesine pis bir şey dökülmeyeceğinden emin olamazdı. Ancak geniş caddeler biraz emniyetteydi. Her an bir pencere açılarak süratle söylenen bir ‘Gare L'eau’ seslenişinden sonra bir lâzımlık

veya leğenin içindeki pislik boşaltılıverirdi. Umumî helalar olmadığı için sokak köşeleri, sarayların ve kiliselerin civarı bu hizmetleri görürdü. Paris'te Palais de Justice'de; hatta Louvre sarayında bu nevi kirlitmelere çok rastlanırdı. Bu sarayın avlusunda, salonlarında, kapı arkalarında güpegündüz tuvalet ihtiyacı görülür ve kimse bir şey demezdi. Bunun için 17. asırda birisi lâzımlığı keşfetmiş, bu buluş saraylara kabul edilerek kokunun biraz önü alınmıştır.” Aynı eserde pencerelerden sokağa lâzımlık dökme âdetinin ancak 1780 tarihinde yasaklandığı, İngiltere'de tuvaletin 17. asırda icat edildiği ve İsveç sarayında ise 20. asrın başlarında bile henüz tuvalet mevcut olmadığı için herkesin; hatta misafir krallarla prenslerin bile koridorlardaki paravanların arkasına gidip tuvaletlerini yaptıkları anlatılır.

“Bunlar eskidenmiş! Artık Avrupalılar temizliği öğrendiler.” diye itiraz edecekler için de şu paragrafı hediye ediyoruz. Bakın Hacettepe Hastanesi eski Acil Servis Şeflerinden Op. Dr. Timuçin Altuğ neler söylüyor: “Batılılar'ın elbiseleri ve görünüşleri belki bizi aldatabilir; ama onların içyüzleri korkunç denecek kadar kirlidir. Bunu Avrupa'da beş buçuk yıl Hıristiyanlar arasında yaşamış bir Türk hekimi olarak söylüyorum. Avrupa'daki Türk işçisi, ameliyata gelirken mutlaka iyice yıkanır. Tertemiz çamaşırlarını giyer, ameliyat sonu ne olur ne olmaz diye gusül abdesti alır. Ameliyat masasına pırl pırl çıkar. Alman hastalar ise Hıristiyan oldukları için Türk usulü yıkanmadan, gusül abdesti almadan, etek tıraşından ve taharettten habersiz, bütün pislikleri ile ameliyat masasına çıkarlardı. Bazen bir Türk hasta geldiğinde yanımdaki Alman hemşirelere göğsüm kabararak işçimizin temizliğini gösterirdim. Biraz sonra ameliyathaneye giren bir Alman'ın abdestten, taharettten nasibini almadığı için iğrenç durumunu işaret ederdim. Hayatında Türk usulü yıkanmamış, eteğini tıraş etmemiş, gusül abdesti veya namaz abdesti almamış, tırnaklarını kesmemiş ve tuvaletten çıkarken kâğıtla silinen, taharettten nasibini almayan bir Hıristiyan'la, İslâm dininin bütün kaidelerine harfiyen riayet eden tertemiz bir Türk işçisinin bir olmayacağı gün gibi aşikârdır.”

MİKROBİYOLOJİNİN BABASI: AKŞEMSEDDİN

Osmanlı Devleti'nin ismini zirvelere yazdıran padişahlar, tarihte birer numune olarak yerlerini almışlardır. Bilinmelidir ki, bu zirveleri ayakta tutan ise dayandıkları manevî kuvvetlerdir. Mesela ismi cihanı titreten Fatih Sultan Mehmet Han, nasıl ki İstanbul'un fatihi ise, onun ruhundaki fetih aşkını ortaya çıkaran, bu azmi her daim destekleyen manevî fatih de Akşemseddin, nam-ı diğer Ak Şeyh'tir.

Ak Şeyh, 1390 yılında Şam'da dünyaya gelmiştir. Asıl ismi, Mehmet Şemseddin bin Hamza'dır. Babası, Şeyh Şerafeddin-i Hamza'dır. Akşemseddin Hazretleri'nin soyu, Hazreti Ebubekir'e dayanır. Saçının ve sakalının beyaz olmasından, her daim beyaz elbiseler giymesinden dolayı kendisine Ak Şeyh denmiştir.

Akşemseddin, yedi yaşındayken babası ile birlikte Amasya'ya gelmişti. O, küçük yaştan itibaren ilme çok meraklıydı.

Ünlü medreselerde başta İslâmî ilimler olmak üzere astronomi, tıp, biyoloji, matematik alanlarında tanınmış hocalardan ders aldı. Kısa zamanda namı her yere yayılan Akşemseddin, Amasya medreselerinde müderrisliğe başladı. Burada yüzlerce talebe yetiştirdi. Akşemseddin, bu ilimleri aldıktan sonra ruhuna şifa olacak manevî ilmi almak üzere Hacı Bayram-ı Velî'nin yanına gitti. II. Murat dönemi idi. Hacı Bayram, II. Murat'ın daveti üzerine talebesi Akşemseddin'i de alarak Edirne'ye doğru yola çıktı. Sarayda büyük bir ikram ve tazim ile karşılandılar. II. Murat Han, Konstantiniyye'nin fethinin kime nasip olacağını Hacı Bayram-ı Velî Hazretleri'ne sorduğunda, "Sultanım! İstanbul'u fethetmek size nasip olmayacak. O mübarek belde muhakkak fetholunacaktır! Fakat ben dahi bunu göremeyeceğim. O fetih, sizin şu beşikteki oğlunuz ile bizim köse Akşemseddin'e nasip olacaktır!" cevabını aldı. Hacı Bayram-ı Velî Hazretleri, Akşemseddin'i şehzade Mehmet'i eğitmek üzere Edirne'de bırakarak yola çıktı.

İstanbul kuşatması için birçok devlet adamı zaferi hayâl olarak görürken Akşemseddin Hazretleri gönüllerdeki tereddütleri kırarak, "Sultanımız Allah'ın izniyle Konstantiniyye'yi fethedilecektir!" diyordu. Akşemseddin'in bu destekleriyle ve yardımlarıyla İstanbul fetholunmuştu. İstanbul'un fethinden sonra ilk iş olarak Ayasofya, camiye çevrildi. Cuma namazını bizzat padişah kıldırdı. Hutbeyi ise Akşemseddin Hazretleri verdi. Fatih Sultan Mehmet, hocası için şöyle diyordu: "Ben İstanbul'un fethinden çok, hocam Akşemseddin'in zamanımda yaşadığına seviniyorum." Fetihten sonra hocası Akşemseddin, sultanın talebi üzerine Ebu Eyyub el-Ensârî Hazretleri'nin kabrini buldu.

Fatih dönemi, her yönden olduğu gibi tıp alanında

da yeniliklere sahne olmuştu. O zamana kadar tıbbı dair yazılan kitaplardaki bilgiler noksan ve yetersizdi. Çalışmalar eski kitapların tercümesi veya aynıyla yazılmasından ibaretti. O dönem tıp alanına en büyük katkısı sağlayanların başında yine Akşemseddin geliyordu. Akşemseddin, iyi bir hekimdi. Akşemseddin, hastalıkların sebeplerini araştıran hekimlerin ilk sırasındaydı. Bir ev içinde insanların muhtelif aralıklarla aynı hastalığa yakalanmasının bir rastlantı olamayacağını düşünüyordu. Bu çalışmanın neticesinde Pastör'den tam 400 yıl önce mikrobu keşfetti. Tıp ile ilgili yazdığı "Maddetü'l-Hayat" isimli eserinde, "Hastalıkların insanlarda teker teker peyda ettiğini zannetmek yanlıştır. Hastalıklar, insandan insana görülmeyecek kadar küçük tohumlar vasıtasıyla geçer." diyerek ilk kez mikrobun tanımını yapmıştı. Tıp dünyasına kazandırdığı bu bilgi ile kendisine "İkinci Lokman Hekim" denildi. Ayrıca bu bilgi ile karantinanın mantığını da ortaya çıkarmıştı. Mikroorganizmalardan bahseden ilk kişi olarak Akşemseddin, mikrobiyolojinin babası sayılır.

Akşemseddin'in, Yadigâr-ı Tıbb isimli kitabı Tıbb-ı Nebevî'nin tercümesidir. Aynı zamanda bu kitap, o zamana kadar çok ender görülen efsanelerden birini de içinde barındırıyordu. Kitapta Akşemseddin, Mai Kibrit-i Şerif'in (asit sülfirik, kükürt bileşimli, ince kibrit gibi bir madde) iki bin türlü hastalığa şifa olacağını yazıyordu. Akşemseddin bu olayı, rüyasında da gördüğünü söylüyordu. Bu bilgi, eski tıp tarihi içerisindeki en önemli efsane sayılmaktadır.

O dönem sıtma nöbeti, bir hastalık belirtisi olarak görülmezdi. Sıtma nöbetine gök cisimlerinin, ayın hareketlerinin, farklı varlıkların sebep olduğu zannedilirdi. Akşemseddin bu görüşe karşı çıkarak sıtma nöbetinin sebebinin izah etmişti. Zamanın tıbbi içerisinde bu bilgi de takdire lâyıktı.

Dolu dolu geçen bir ömrün sonunda Ak Şeyh, Bolu'nun Göynük ilçesinde ruhunu teslim etti. Fatih Sultan Mehmet, 1464 yılında hocasının kabri üzerine bir türbe yaptırdı.

Akşemseddin Hazretleri'nin nasihatlerinden bazıları şunlardır:

☉ "Daima abdestli ve temiz ol!"

☉ "Namazda tembellik etme!"

☉ "Yolculuğa yalnız çıkma!"

☉ "Sadakayı ihmal etme!"

☉ "Allah'a isyandan sakın ki, hafızan ve zekân artsın!" **BITTİ**

TEMİZLİK, AHİRETİ DE KURTARIR

Ashab-ı kiramdan İbn-i Abbas'ın (r.a.) anlattığına göre bir gün Peygamberimiz (s.a.v.), iki kabrin yanından geçiyordu. Peygamberimiz (s.a.v.), o esnada durarak şöyle dedi:

- İkiisi de azap görüyorlar; ancak büyük bir günahattan dolayı değil. Birisi söz götürüp getirdiğinden, diğeri de küçük abdest bozarken gerektiği şekilde korunmadığından dolayı azap görüyor.

Ardından Peygamberimiz (s.a.v.), yaş bir hurma dalı istedi. Etrafındaki sahabeler kendisine hemen bir tane getirdiler. Allah Resulü (s.a.v.) onu ikiye ayırdı ve daha sonra bunları kabirlerin başına birer birer dikti. Sonra da şöyle dedi:

- Kurumadıkları müddetçe onların azabını hafifletmeleri umulur.

Allah temiz olanı sever.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.), bir gün mescidin kible tarafındaki duvarda bir tükürük gördü. Gördüğü bu manzara karşısında son derece kızgınlık duyduğu yüzünden belli oluyordu. Hemen yerinden kalkarak oraya gitti ve kendi elleriyle o tükürüğü temizledi. O pislği temizleyene kadar da yüzlerindeki kızgınlık hâli geçmedi. Allah Resulü (s.a.v.) mescitlerin temiz tutulması ile ilgili, "Bana, iyisiyle kötüsüyle ümmetimin amelleri gösterildi. İyiliklerin arasında, eziyet veren şeyin yoldan kaldırılmasını da gördüm. Kötü amelleri arasında mescidin içerisine tükürüp onu temizlememeyi de gördüm." buyurmuştu. İşte bu yüzden Allah Resulü (s.a.v.) temizliğe çok önem verirdi.

Demek ki Müslüman'ın vasfı temiz olmaktır. Kendimiz temiz olmamız gerektiği gibi çevremizi de temiz tutmalıyız. İnsanların rahatsız olacağı her türlü hâlden uzak olmalı, onlara eziyet edecek şeyleri etraftan uzaklaştırmalıyız. **BİTTİ**

Temizlik ve Sağlık

Temiz giyin, tertipli gez,
Sana saygı duysun herkes.
Kirliliği kimse sevmez,
Nimet var mı sağlık kadar?

Gurur, kibir, yalan, dolan,
Kalp kiridir, buna inan.
Temiz kalır uzak duran,
Nimet var mı sağlık kadar?

Gitme mikrop saçan yere,
Hiç tükürme caddelere.
Acı verir yara, bere,
Nimet var mı sağlık kadar?

Temiz vücut, temiz çevre,
Sakin izin verme kire,
Sağlık, zengin ve fakire,
Nimet var mı sağlık kadar?

Ahmet EFE

Sıra Sende!

○ Sağlıktan daha büyük bir nimet var mıdır? Gelin bunu cihan padişahı büyük sultan Kanuni'nin ağzından öğrenelim:

*Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi*

○ Kanuni'nin bu güzel beytinden ve yukarıdaki şiirden hareketle temizliğin sağlığa, insana, çevreye ve topluma katkıları hususunda arkadaşlarınızla sohbet ediniz. Temizlik ve sağlıkla alakalı bildiğiniz âyetleri, hadisleri ve atasözlerini onlarla paylaşınız.

Temelin Tahmini

Temel ile Dursun, trenle yolculuk yaparken bir sığır çiftliğinin önünden hızla geçmişler. Temel bir tahmin yapmış:

- Dursun, burada tam 397 sığır var.
- Ula Temel, nasıl saydun? Vızz diye geçtik da.
- Kolaydır. Ayaklarını sayup dörde böliverdum.

Zekâ Sorusu

Aşağıdaki kelime gruplarından farklı olanları bulabilir misiniz?

GÜL – LALE – REÇEL – PAPATYA

İSTANBUL – ÜSKÜDAR – BURSA – ANKARA

MEVSİM – YIL – GÜN – HAFTA

MASMAVİ – KIPKIRMIZI – KAPKARA – SARI SİYAH

Cevap: Reçel, Üsküdar, Mevsim, Sarı Siyah

*Açarsam dünya olur,
yakarsam kül olur (Harita)*

En temiz böcek hangisidir?

(Hamamböceği)

Tarihten Bir Hatıra

Beyaz İşaretler

Miralay Cevat Paşa, akşama kadar kahramanca çarpışan birlikleri teftiş ediyordu. Akşam olduğu için az ileride görünen manzarayı tam fark edememişti. Nöbetçi subayı çağırarak, "Evladım, nedir şu ileride beyaz beyaz işaretler?" diye sormuştu. Biraz sonra dönen nöbetçi subay, gözyaşları içinde olan biteni Cevat Paşa'ya anlatıyordu: "Efendim, bu birlikten az sayıda kalan askerler, yarın şehitlik sırasının kendilerine geleceğini bildikleri için Allah ve Resulü'nün huzuruna kirli çamaşırlarımızla çıkmayalım diye iç çamaşırlarını yıkayıp asmışlar. Kuruyunca toplayacaklar efendim." İşte Çanakkale'yi, Çanakkale yapan bu ruhtur.

TEMİZLİK ÇANTASI

GAYE: Beden temizliğine gerekli ehemmiyeti verir.

HAZIRLIK: Temizliğin öneminden kısaca bahsedilir. Âyetler ve hadisler, sınıf içerisinde panoya asılır. Temizlik çantası etkinliğinden bahsedilir. Çocuklar arasında çekiliş yapılır. Çekilişin amacı, her çocuğun arkadaşına bir temizlik çantası hazırlamasıdır.

UYGULAMA: Temizlik çantasında bulunacaklar: Tarak, tırnak makası, diş fırçası, diş macunu, ayna, güzel koku, misvak vb.

Çantanın içindekileri çocukların zevklerine bırakabilir veya sınıfça ortak bir liste de belirleyebilirsiniz. Her çocuk bir hafta içerisinde çekilişte kendisine çıkan arkadaşına temizlik çantasını en güzel şekilde hazırlar. Çocuklar, çantayı istedikleri şekilde arkadaşlarına sunabilirler. Belirlenen bir günde temizlik çantası hediyeleşmesi gerçekleştirilir.

SONUÇ: Etkinlik sayesinde her çocuğun kendisine ait bir temizlik çantası ve aynı zamanda arkadaşıyla bir hatırası olur. Böylelikle temizliğin hayatımızdaki önemi de belirtilir.